Ն° 286 ՀԱԶԻՐԱՆ 17 ԺՈՒՄԱՍ ԷՐԹԼՈՒ 1878

ԹԷՐԶԷՄԱՆԸ ԷՖԶԵՄԵՐ

ԳԻՆԸ ՓՈՍՏԻ ՄԵՋ

ՈՍԱՄՊՈԼ ԻՆՉՈՒՆ

Գիր սէնէլիր . . . . . 250 դրուշ
Ամբ այլոց . . . . . 150 »
Իւ այլոյ . . . . . 80 »
Գայիմէ 100 դրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉՈՒՆ

Գիր սէնէլիր . . . . . 350 դրուշ
Ամբ այլոց . . . . . 170 »
Իւ այլոց . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 դրուշ հիսապիյէ։
Բօսթա իւմրէթի տախիլ տիր։

Մէվլանայի Լենէպիյէտէ վէ գայիմէ Թէտավիլ ԹԹմէյէկ վիլայէթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսթա իւմրէթի, սիրքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունանաղ տիր։

1 դրուշլուգ գայիմէ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչուն

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 դր.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 դրուշ հիսապիյէ։

ԻԼԼԱՆԱԹ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիպ օլան իլանաթլըն պէհէր սաթրը իչուն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆելէրէ 6 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 1 »
Լիրա 100 դրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը նախիյա տայիր ամուպահասաթ մէճմանէն գապուլ օլունանաղը կիպի, տէրս օլունմայան էվրաղ, սահիպինէ իատէ օլունանմաղ։

1 դրուշլուգ գայիմէ

Իտարէիանէսի Օրամպօյտա Փիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մարպասը Եինէ մէզրիւր խանտա նումէրօ 26 տա տուր։ — Լապէրամբզա այիտ բեաֆֆեյի մէվատ հագգընտա, տօղրուտան տօղրուլա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա Ճիվէյէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բեաֆֆեյի մեքեաթիպին տարի անընն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգբիզա իտէր։

ԱՍԻԱՆԷ X՝ ՑՈՒՆԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱՅԸՐ

Տիւնքի թէլէկրաֆլարտա եէնի վէ մուհիմ պիր չէյ եօղ տուր վէ օլամազ քաք տա. չիւնքի բէնչէնպէ կիւնիւ Գօնկրէ պիր մէշվէրէթէ տահա օթուրմատը քի, թէլէկրաֆլար պիզէ օնտան տա խապէր վէրէպիլսինլէր։

Տիւն ճիւմա մուրախասլար Պուլկարիսթան իշինի պիթիրմէք իւզրէ մէճլիսէ օթուրաճաղլար քաք, էյէր օթուրտուլար իսէ պու կիւնքի թէլէկրաֆլար մուհիմ օլապիլիր. լաքին կապէթամբզըն թապընա գատար եէթիշիր եէթիշմէզ, ոնու պիլէմէյիզ։

Բրէնս Կօրչագօֆ, Ռուսիա զիատէ չէյ իւսթէ վէրիյօր տէյի ինֆաալ իտիպ, Գօնկրէտէն չէքիլիյօր տէյի, թէլէկրաֆ խապէրլէրի վար. պիզ պունա ինանմայըզ։ Գօնկրէնին հալ իտէճէյի էն պէօյիւք մէսէլէ, Պուլկարիսթան մէսէլէսի օլտուղունտան, պունա պիր սիւրէթը թէսվիյէ պուլունտուղտան սօնրա, տէյիլ եալընըզ բրէնս Կօրչագօֆուն, իլլա լօրտ Պիգընսֆիլտ իլէ գոնթ Անտրասինին տախի չէքիլիպ, պագի գալան իշլերի իքինճի մուրախասլարա թէսլիմ իտէճէքլէրի, իպթիտատան պէրու սէօյլէնտի։

Շիմտի սրրա, Պէսարապիա մէսէլէսինէ կէլէճէքմիշ, պունտա Ռուսիա օ տէրէճէ մուսրիր տիր քի, էյէր Պէսարապիա Ռուսիայա թէրք օլունմազ իսէ, Ռուսիա պիր մուհարէպէյի տահա կէօզինէ ալապիլիր. լաքին էվրօբա տա պունուն իչիւն մուհարէպէյէ գատար իլէրի կիտէմէյէճէյինտէն, Ռումանիա պու զայըքը իչիւն պաչգա պիր թէսէլլի արամայա մէճպուր օլաճաղ տրը զանն իտէրիզ։

Պու Պէսարապիա մատտէսինտէ Ռուսիանըն պու տէրէճէ ըսրար իթմէսինէ իքի պէնյիւք սէպէպ վար. պիրինճիսի պուրասը զաթէն քէնտինին օլտուղունտան 1856 ահտնամէսինին իզինի թօղունու պիլէ մէյտանտա պրագմամազ ըսը։

Իքինճիսի, Ռուսիա իլէ Ռումանիա պէյնինտէ պէօյիւք պիր խուսումէթ հասըլ օլտուղունտան, Ռուսիա ասքերի Ռումէլիտէն չէքիլիպ Բրութու կէչալյի կիպի, Ռումանիանը հիյնի հաճէթտէ պիր տահա Ռուսիայա Պէսարապիատան եօլ վէրմէսի, եանի Բրութու պէրի թէրաֆա կէչիրմէ. սի մէմուլ օլամազ. վէ օ հալտէ եէնի Պուլկարիսթան իլէ Ռուսիանընն իսթիլամը գաթ օլունմուշ օլուր. պունուն իսէ գաթա Ռուսիանընն իչինէ կէլէմէյէճէյի տէրքեար տըր։

Պունտա եալընըզ թաճիւպէ չայան չէյ շու տուր քի, պու եէնի Պուլկարիսթան իլէ Ռուսիա իսթիլաթընն գաթ օլունմասը, էվրօբաճա տախի զայէթ միւթէզիմ օլմազ լազըմ կէլիր իլքն, էվրօբանընն իսէ էն կէվչէք տավրանտըրը չէյ պու օլուպ, Պէսարապիանընն Ռուսիայա թէքրիրինէ պէօյիւք պիր մուհանաթ իթմէմէսի տիր։

Լաքին շու սոն սէնէլէրտէ էվրօբա բօլսիթիգասընտա կէօրիւլէն վէ թաճիւպէ չայան օլան չէյլէր, եալընըզ պու տա տէյիլ տիր։

Պունտան սօղրա սրրա եունանա կէլէճէք. Եանեա վիլայէթինտէն պիր ազ արաղի եունանթէրը իթմէմէք, գապլի օլամայաճաղ կիպի կէօրիւնիր. չիւնքի պունա պիզտէն, վէ պիր ազ տա սիւրէթա Ռուսիատան մատտա գարշը կէլէճէք պիր տէվլէթ եօղ տուր։

Եունան մէսէլէսի մէյտանա գօնուլտուղտա, Օսմանլը մուրախասլարը կէրի չէքիլէճէք տէյի պիր հավասիս տէ վար, վէ պէօյլէ պիր չէյ տէֆտէֆտա տա սէօյլէնտի. պիզ պունու տա մէմուլ իթմէյիզ։ չիւնքի Եունանը իսթիսհապ իտէնլէր չօղ տուր, վէ պիզիմ մուրախասլար գօնկրէյէ պէօյլէ պիր ինֆաալ սիւրէթի կէօսթէրտիքլէրի հալտէ, պազը սապրգալարա նազարէն տահա զարարլը չըգապիլիրիզ, վէ օ ճիհէթլէ պունու պիր էյի բօլիթիգա սայամայըզ։

Ավսթրիա ասքէրինին Պոսնայա վէ Հէրսէյէ տուխուլու մատտէսինէ կէլինճէ, պու իքի սէնէ ադտէմ մայիմ պիր չէյ իտի. պիզիմ պունտա զէրրէ գատար պիր չիպհէմիզ եօղուտու, վէ վագըթ վագըթ տա պունու պէյանտան իմթինա իթմէմիշ իտիք. Ավսթրիա իպթիտատէն պէրու պու նիյէթտէ իտի, ֆագաթ իսթէր իտի քի, պու մատտէ քէնտինէ թէքլիֆ օլունսուն, վէ էվիրտի չէվիրտի իչի օրայա տա կէթիրտի. չիմտի էյէր Հէրսէյէ Պոսնայա գանաաթ իտիպ տէ տահա իլէրիյէ եանի Սէլանիք վիլայէթինէ գատար տա կէլմէզ իսէ, պունա թէչէքքիւր իթմէլիյիզ։

Պալգանլարըն պէրի թարաֆլարընտա Շարգի Ռումէլի թապիր օլունաճաղ. վիլայէթէ նէ տէրէճէ պիր մուխթարիյէթը իտարէ վերիլէճէքսէ պիզէ գալան եանեա, Մանաստիրը վէ Սէլանիք վիլայէթլէրինէ տէ այնը տէրէճէ մուխթարիյէթ մահթուպ օլունաճագ տէնիյօր։ Էօնիւմիւզտէքի հաֆթա պունլարըն ճիւմլէսի թէսվիյէ օլուպ պիթէճէք տէյլի կէօրիւնիյօր. Պահուտ, Անատօլու վէ թազվինահ մատտէլէրինէ կէլինճէ, օ պիր հաֆթա տա պունլարըն թէսվիյէսինէ քեաֆի կէօրիւնմիյինտէն, զանն իթմէյիզքի գօնկրէ պունտան պէօյէ օն պէշ կիւնտէն զիատէ սիւրէպիլսին։ Հէյլէ լօրտ Պիգընսֆիլտ իչիւն, պիր հաֆթատան զիատէ Պէրլինտէ գալմասընը մէմուլ իտէմէյիզ, չիւնքի Էօնտրատա արդասընտան մուխալիֆէթ չօղալը.օր. վէ լագըրտըլար իրիւէղյօր։ Թէֆէրրիւաթա մուպաշէրէթ իտէճէք գօնֆերանսըն իսէ. Ասիթանէտէ թէճէմմիւ իտէճէյի բէք միւհթէմիլ կէօրիւնիր։

ՏՍԻԼԻՑԷ

Տիւնքի ճումա սէլամընդ ըսմի ալիսի Մէճիտիյէ ճամիի չերիֆինտէ իճրա օլունմուշ տուր։ Զաթը հազրէթի բատըշահի թարաֆընտան վուգու պուլան տավէթ իւզէրինէ, զաթը վալայը սէրասքէրի ճամիի չերիֆէքի տայրէի հիմայունտա հուզուրու Շահանէյէ չըգըպ, պազը էվամիրի միւիւքեանէյի թէլագգը պույուրմուշ տուր։ Սալաթը ճումատան սօնրա, զաթը հազրէթի բատիշահի էսկ սիւար օլտուղլարը հալտէ, Եըլմըզ սարայը հիմայունունա ավտէթ պույուրմուշ տուր։

— Բէնչէնպիհ կիւնիւ ադտ օլունան մէճլիսի խասստա տիւն տախի եաղըլմըզը իւզրէ Պոսնա վէ Հէրսէքէ Ավսթրիա թարաֆընտան ասքէր սէվգինէ վէ Եունան մէսէլէսինէ տայիր Պէրլինտէն կէլէն մուհիմմ թէլէկրաֆնամէյէր հագգընտա միւզաքէրէ ճէրէեան իթմիշ տիր։ Մէճլիսի մէզքիւր խիթամընտա Պէրլինտէ պուլունան տէվլէթի Ալիյէ մուրախասլարը, ան թալիմաթ իրսալ պույուրուլմուշ։ Պոսնա մէսէլէսինէ կէլինճէ Գոնթ Զիչի, Գօնկրէնին էֆքեարընը տէվլէթի Ալիյէյէ գապուլ իթտիրմէ է, վէ Պոսնա վէ Հէրսէքէ Ավսթրիա ասքէրի կիրեճէյի խապէրինին Տէրսաատէթտէ հասըլ իթտիյի սուլի թէէսիրի տէֆ ու իզալէեէ չալըշմագտա տըր։ Սէֆիրի միւշարիէյհ Ավսթրիա հիւքիւմէթինին նիյէթինէ տայիր Պապը Ալիյէ թէէվինաթ վէրիպ, Պոսնա վէ Հէրսէքէ ասքէր իտխալը մուվագգաթ է վէ մէմէքէթլէրինէ ավտէթ իտէն մուհաճիրանը հիմայէ իթմէք էֆքեարընը մէպնի օլտուղունու պէյան իթմէքտէ տիր։

— Եաֆատան Գուտսսու Շէրիֆէ գատար պիր շըմէնտըֆէր իմթիեազը իթասընը հավի իտարէի սէնիյէի հազրէթի բատիշահի շէրէֆսատը օլմուշ տուր։ Սահիպի իմթիեազ օլան գումբանանընն իդամէթկեահը Բարիստէ օլուպ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա սէրմայէտարանընտան իպարէթ տիր։

— Գօնկրէ ադաղլըտըգտան սօնրա, հիւքիւմէթի սէնիյէ էրրատատէն ազը պէշ միլեօն լիրալըգ պիր իսթիգրազ ադտընա չալըշաճաք տըր։ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի պու խուսուստա Պապը Ալիյէ մուավենէթ իթմէքտէ վէ հիւքիւմէթի միւշարիէյհանընն վէսաթէթի ասասթանէսիյլէ, պու պապտէ միւզաքէրաթա պէտ ու միւպաշէրէթ օլունտուղունու ֆար տիւ Պոսֆոր խապէր վէրիեօր։ Էյէր պու միւզաքէրաթտան պիր հիւսնի նէթիճէ հասըլ օլուր իսէ, իսթիգրազը մէյտանը թէտավիլէ իսրաճը, Ինկիլիզ պանգալարընտան միւրէքքէպ պիր սինտիգայա հէվալէ օլունաճագ տըր։

Ինկիլթէրրանընն կոռ խուսուստա հիւքիւմէթի Սէնիհէնէ իլէտիյի մուավենէթ չէօյլէ պիր բիվայէթ զուհուրինի միճիպ օլմուշ տուր քի, կիւյա Ինկիլթէրրա գօնկրէ խարի ինտէ վէ սուրէթի խաֆիեէտէ, Ագտինիզ ատալարընտան Դրպրը վէ եա Կիրիա կիպի պէօյիւք պիր ատայը, տօնանմա իչին մէրքէզ իթթիխազ իթմէք իւզրէ Պապը Ալիյէն սաթուն ալմազա չալըշէօր իմիշ։

— Ահմէտ վէֆիգ բաշա հազրէթլէրի կէլէճէք հաֆթա Պրուսատան ավտէթ իտէճէք իմիշ։

— Բուս օրտուսու պաշ գումանտանը ժէնէրալ Թօթլէպէն պու կիւն Պապը Սէրասքէրիյէ կէլէրէք զաթը ալիի սէրասքէրի իլէ միւլազաթ էյլէյէճէք, վէ միւշարիէյհի Պապը Սէրասքէրի մէյտանընտա իսթիգպալ իչիւն, պիր պանտա մուզիգա իլէ մըգտարը միւնասիպ ասաքիրի նիզամիյէի չահանէ պուլունաճագ տըր։

— Ալէմանիա սէֆիրի բրէնս Բայսրն եէրինէ ժէնէրալ Թերսգօֆ սէֆիր Թային օլունմուշ իսէ տէ, սօն պահարտան էվվէլ մահալը մէմուրիեէթինէ կէլէմէյէճէյի խապէր ալընմըշ տըր։ Ժէնէրալ Թէրսգօֆ Ֆրանսա իլէ Բրուսիա մուհարէպէսինտէ Պէլֆօր գալէսինի մուհասրէ իտէն ասքէրին գումանտանը իտի։

(Թէմ. Շրէ)

— Ատալարտա լէնկէրէնտագ օլան Ինկիլիզ զըրհը տօնանմասը տիւնքի կիւն ալէսսապահ օրատան հարէքէթ իտէրէք Այա ըմ. բընա մէպնի օլտուղունու պէյան իթմէքտէ տիր։

— Եաֆատան Գուտսսու Շէրիֆէ գատար պիր շըմէնտըֆէր իմթիեազը իթասընը հավի իտարէի սէնիյէի հազրէթի բատիշահի շէրէֆսատը օլմուշ տուր։ Սահիպի իմթիեազ օլան գումբանանընն իդամէթկեահը Բարիստէ օլուպ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա սէրմայէտարանընտան իպարէթ տիր։

— Բօսթ. պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիպ օլան իլանաթլըն պէհէր սաթրը իչիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆելէրէ 6 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 1 »
Լիրա 100 դրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը նախիյա տայիր ամուպահասաթ մէճմանէն գապուլ օլունանաղը կիպի, տէրս օլունմայան էվրաղ, սահիպինէ իատէ օլունանմաղ։

1 դրուշլուգ գայիմէ

Ռուսիա սէֆիրի բրէնս Լապանօֆ, տիւնքի ճումա կիւնիւ Վիէննաեա միւթէվէճճիհէն Տէրսատէթտէն հարէքէթ իտէն Ավստրիա սէֆիրի բրէնս Բայսա վէ զէվճէսինէ, լիճճ իւլ վիտա, պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իտուպ, ատրիր սիւֆէրանընն էքսէրիսի իլէ ժէնէրալ Թօթլէպէն տախի պու զիեաֆէթաէ հազրը պուլունմուշլար տըր։

— Բօսոր տաղլարընտա պուլունան միւսլիման ասքերը նէզտինէ իլթիճա իթմիշ օլան ահալիի միւսլիմէնէ իանէ թէվզի իթմէք իւզրէ, Լօնտրատա պուլունան պիր գօմիթէ թարաֆընտան կէօնտէրիլէն իքի Ինկիլիզին եաղընտա Բօսոր ճիհէթինէ կիտէճէքլէրինի Լ. Թ-ից խապէր վէրիլեօր։

Պու կիւն սաաթ տէնրտէ գատար Հավաս գումբանասընտան թէլէկրաֆ ալընմամըշ տըր։

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ թէլէկրաֆլար սըրասընտա միւնտէրիճ դնճի Պէրլին թէլէկրաֆընտա, 2 նճի ֆըգրատան սօնրա, շու ֆըգրա իլավէ օլունմայը տըր։ — «Բուսէլի, պիր խըրիսթիան վալի թարաֆընտան իտարէ օլունաճագ, վէ պու վալինին նասպ ու թայինի վէ աղը, Պապը Ալիյէ ատիա օլաճագ տըր։»

8 նճի Լենտրա թէլէկրաֆընըն սօն սաթրընտա, սէհվէն «միւսատէլէրին թագպիհ օլունմասընա» տէնիմիշ օլուպ, տօղրուսու, «միւսատէլէրի թագպիհ իթմէսինէ» օլաճագ տըր։

ԻԽԹԱՐ

Հալէպ վէ ճիվարճա դաղէթամըզընն ուժուր ու խուսուսունու Հալէպտէ իզզէթլու Ասիանան Յովսէփ էֆֆենտի լութֆէն տէրիւհտէ իյլէմիշ օլաբզընտան օրալարտա պուլունան միւշթէրիյէրիմիզին էֆֆենտիի մուամիլէյհէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

ԽԻԼԱՄԱՑԸ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԹԻՑԷ

Էվրոբա բոլիթիգասընն հեր վագթ վէ հալա պիզէ տէ թաալիւգ իտեր ճիհէթլէրի օլտուղունտան, պունուն էլեէվմնէ էսաս իւզերինէ միւսլթէնի օլտուղունա վագրֆ օլմագ ճիւմլէմիզէ էլզէմ իսէ տէ, պազը մուհիմ թաֆսիլաթա միւհթաճ օլտուղունտան, իգթիտարրմըզ տէրէճէսինտէ պէր վէճհը աթի անլէրի տէրմէյան իտերիզ։

Օլտու էօյլէ վագթլար քի, պիր տէվլէթ ախեր հիչ պիր տէվլէթլէ պիր ահոնամէ իլէ պաղլանմայարադ տա էաշայապիլիր իտի. լաքին չիմտի օ վագթլար տէրիլ տիր։

Գաչ տէհրտէն պէրի տիր քի էվրոբա տէվլէթլէրի, ահոնամէսիզ էաշայամայօրլար, լաքին 1815է կէլինճէյէտէք ահոնամէլէր զիատէ հիւքմտարան իչիւն իտի, նէթէքիմ ահալիլէր էա միլլէթլէր զիատէ հիւքմտարանը թաճ իւ թախթընը մուհաֆազասը իչիւֆ իտի նէթէքիմ ահալինին հուգուգունու։

Նէ զաման պիրինճի Նաբօլէօն քէնտիսի Ֆրանսա իմբէրաթօրու օլուպ էվվէլա պիր գարտաչընը պաահէու էնիշթէսինի Նաբօլիյէ, սօղրա էինէ օ գարտաչընը Սպանիյա, օ պիր գարտաչընը Ֆիլէմէնկէ, տահա օ պիրինի Վէսթֆալիյա, պէշիքտէքի օղլունու Բոմայա գրաւլ վէ պիր գրզգարտաչընը տա Թոսգանայա տիւշէս էաբտը իսէ ահալիլէրտէն վէ միլլէթլէրտէն ասլա գայտ իթմէսի։ Նաբօլէօն տիւշիպ 1815 տէ վիէննա գոնկրէսի թէճէմմիւ իթտիքտէ Նաբօլէօնուն նասպ իթտիյի գրաալարը ճիւմլէսինի ազ իտիպ, էինէ էսկի գրալարը կէթիրտի նասպ իթտի։ Վէ Ֆրանսայա տախի Պուրպօնլարը, քի միլլէթ հիչ իսթէմէզ իտի, ամմա օ վագթ քիմ գայտ իտեր իտի միլլէթլէրտէն։

Լաքին օթուզ իւչ սէնէ սօղրա Էանի 1848 տէ էվրոբա բոլիթիգասը պիւթիւն պիւթիւնէ թէպտիլ օլտու։ Անճագ պու 1815 սէնէսընտէն 1848 սէնէսինէ կէլինճէյէտէք պիր թէք իսթիսնայէթ վար, վէ օ տա 1830 տա Եունան գրայիյէթինին իհտասը տը։ պունտա հիւքմտար օլան սալթանաթը սէնիյէնին հուգուգունա պագըլմայը, Եունան միլլէթի իսթիսհապ օլունտու, չիւնքի օ վագրֆ Օսմանը տէվլէթի հուգուգու ումումիյէյի էվրոբանընն խարըճընտա պըրաղըլմըշ ըտը։ Լաքին 1848 տէն սօղրա էվրոբա բոլիթիգասը պիւթիւն պիւթիւնէ թէպտիլ օլունտա, հիւքմտարանը հուգուգու արանմայը ահալիլէրին վէ միլլէթլէրին հուգուգու արանմայա պաշլատը, օթուզ սէնէ զարֆընտա պիր խայլը հիւքմտարան ֆամանընտան թախթընտան մահրում օլտուլար, վէ սայը թաճտարանտան հիչ պիրի պունլարա պիր Եարտըմ իսթէմտիլեր. պիր շօգ մէմլէքէթլէր պիրինտէն ճընտը օ պիրինէ վերիլտի, Եալընըզ ահալիլէրի ճօղէ իսթէյօր տէյի. Բաբանընն տիւնեէվի հիւքիւմէթի տէ էլինտէն կիթտի, նիհայէթ պագը գըրալար տա թաճարընը ֆամթարընը մուհաֆազա իտէպիրտիլեր իսէ, ահալիլէրինէ կէնիչ կէնիչ գոնթիթիսիօնլար վերիպ հիւքիւմէթլէրինի ահալիլէրի իլէ բայլաշմագլա կիւճ իլէ մուվաֆֆագ օլապիլտիլեր։

Պէյլէ պիր բոլիթիգա տէվրինտէ, աշիքեար իտի քի, էվրոբա տիվանընա հեր նէ վագրթ պիր թաղի մէթպու տավասը արզ օլունսա։ Էվրոբա տէվլէթլերի մէճպուր իտիլեր զիյատէ սհալիլերէ թէրաֆ տուրմայա նէթէքիմ հիւքմտարլարա, նասրլ քի պունա իթաիատա, Ավսթրիատա, Ցանիմարգատա պիր չոգ էմսալլեր տէ վար տը։

Իմտի իլգ էվվէլ պունու պիր խաթրրտա սագլայալըմ։

1856 տա Բարիս ահտնամէսի իլէ տէվլէթը ալիյէ տախի հուգուգու ումումիյէյի էվրոբայա տախիլ օլտու իսէ տէ, թէպասընա տա պիր թագրմ միսասատէլեր իթմէք չարթը իլէ օլապիլտի, վէ օ սէնէ սատր օլան խաթթը հիւմայուն տախի ատէթա պիր եէնի գանունի էասսի իտի։

Լաքին չարգ ահալիսի պունուն իլէ պիր հագգ գազանմըզ օլտուղունու պիլմէտի, հաթթա պիլմէյի տէ պիր վազիֆէ իթմէտի, Նիչին քի լուզումու տա եօղուտու։

Գըրըմ մուհարէպէսի սէպէպի իլէ իալգ ինկիլիզէրտէն վէ Ֆըրանսըզլարտան մի իսնլար գազանընպ քէյֆիինէ պագմագտա իտի, օնտան սօղրա պիր թագրմ իսթիգրազլար տա ազ սանտըգլար տօլտուրմատը. ճէօմէրտա պիր բատիշահ ալէմէ խազնէլեր սաչտը, վէ հեր քէս Գըրըմ մուհարէպէսինտէն հասբլ օլան հուգուգու արամայըպ, օնտան հասբլ օլան կէնիշլիյէ տալը։ Վէ վագտա հանկը ահալի տիր օ քի բահաթ բահաթ բարա գազանըպ վէ քէյֆ իտիւպ տուրուրքէն հուգուգ եա բոլիթիգա արասը։

Հալ պու քի պիզիմ տէ էվրոբայա պիր թագրմ թահիւլարըմզ վար ըտը. լաքին էվրոբա պագտը կէօրտիւ քի, մէմալիքի չահանէտէ պիր սըզըլտը եօգ. հուգուգ արայան եօգ, օ տա նէ իւսթիւմէ ֆարզ տէյիպ արամայը վերտի։

Լաքին Ֆիրավունուն բույասընտա կէօրտիւյիւ կիպի, պիզտէ տէ եէտի սէմիզ էօքիւզլեր տէվրի պիթիպ նէտի զ'յիֆ էօքիւզլեր տէվրի իւսթէ կէլտի, ֆագաթ պիզտէ տէրանպար օլմաշ զախիրէ եօղուտու։ Պունուն իլէ պէրաբեր 1861 տէն պէրու ումուրու հարպիյէ վէ պահրիյէմիզէ սարֆ օլունան մէպալիղի քիլլիյէ ճիւմլէյէ մալիմ տիր, պրագալըմ սայրըլարընը եալընըզ պու իքի գալէմ մասրաֆա հիչ պիր խազինէնին տայանամայաճաղը այիքեար իտի։

Տիկէր թէրաֆտան էւրոբա Գըրըմ մուհարէպէսի սէպէպի իլէ մէմալիքի չահանէյէ սաչտըզը ալթընարը թիճարէթ սէրպէսթիյէթի սայէսինտէ հէպ չէքմիշ կէրիյէ ալմըշ ըտը. օլունան իսթիգրազլար տախի ֆայիզէ վէ մասրաֆա անճագ քիֆայէթ իտէպիլիրտի, սաղ էր էյէ էւրոբատան ալըպ սոլ էլ իլէ էինէ էւրոբայա վերիրտիք, վէ միլլիմիզտէ անճագ բարմագլար արասընտան տէօքիւլէն պիր գաչ ալթն գալապիլիրտի։ Պէյլէ պէյլէ Խազինէտէ բարա տա գալմայըպ իթիպար տա գալմատըզը կիպէ, պաշլանտը վերկիլէրէ եիւքէնիլմէյէ վերկիլէրէ հէմ զամմ օլունուպ վէ հէմ բէշին մաթլուպ օլունտու, ահալի պաշլատը սրգըլմաղա, վէ սրգբլտըգճա ոբզամայա, ալեար քի անճագ պէօյլէ պիր ֆըրսաթա պէքլէր իտի, պաշլատը պիր թէրաֆտան ահալինին հուգուգունու ահալինին խաթրընա կէթիրմէյէ վէ տիկէր թէրաֆտան էւրոբանընքինի տէ էւրոբայա, վէ ուզաթմայալըմ իշ հէրսէ քանն պաշլայըպ Գարատա պիթտի. վէ չիմտի մէճպուր օլտուգ թէքրար էւրոբանընն տիմանընա չրգմայա։

Էյէր էվրոբա բոլիթիգասընն նէ մէրքէզտէ օլտուղու տէր խաթրը իտիլէյիտի, պիզիմ իշիւն էն զիատէ գօրգաճագ չէյ պու բոլիթիգա մատտէսի իտի. պունա գբյասլէ նէ Ռուսիանընն հարպտան էվվէլքի մաթլուպլարը պիր չէյ իտի, նէ Ռուսիա մուհարէպէսի, նէ տէ մաղլուպիյէթիմիզ, չիւնքի մուզաֆֆէր տէ օլսագ, հասբլ օլաճագ նէթիճէ էինէ պու իտի։ Ղալիպ տէ օլսագ, մաղլուպ տէ օլսագ, մուհարէպէտէն սօղրա պիր գոնֆէրանս վէ պիր Գոնկրէ լապիտ իտի, վէ պիզճէ տէվլէթը Այիյէյէ էն մուզիրը օլան չէյ։ պու Գոնկրէ իտի։ Տէյիլ քի Գոնկրէյէ թէճէմմիւ իտէճէք տէվլէթլէր ալել ումումի պիզէ տիւշմէն տիր տէյի, հաչա. իլա էվրոբա բոլիթիգասը պիզէ տիւշմէն տիր օնուն իչիւն։

Օ բոլիթիգա քի, միլլէթլէրէ վէ ահալիլէրէ մույին տիր վէ տէյիլ հիւքմտարանա վէ միտիրանա, վագտա ահալիսի պիր ճինս վէ պիր մէզհէպտէն օլան տէվլէթլերէ պու բոլիթիգանընն օգատտար մազարրաթը օլամազ, նէ գատտար քի պիզիմ կիպի պիր չոգ միլլէթլէրտէն վէ մէզհէպլերտէն մուխթէլիթ ահալիսի օլան պիր տէվլէթէ օլապիլիր իսէ։

Պիզ պունուն պէօյլէ օլաճաղընը օ գատտար սաղլամ պիրիր իտիք քի, հիչ պիր վագթ Գոնկրէյի արզու իթմէտիքտէն մատտաֆոնկրէտէն հասբլ օլաճագ զարար վէ զիանլերի տէ էմսալի տէլալէթի իլէ մէյտանա գօյտուք, վէ Գոնկրէյէ իշ պրագմամագ իչիւն, հեր նէ ըսլահաթ լազըմ իսէ, հեր չէյտէն սարֆը նազար իտիլերէք հէմէն օնլարընը հուսուլինէ ճահտ օլունմասընը տա ազ նասիհաթ իթմէտիք, լաքին զէրրէ գատտար պիր թէյսիրի կէօրիւլմէտի։

Ումում, պիր էյամ մուհարէպէ իւմիտլերի իլէ բերվէրտէ օլտու զանն իտէրէք քի, մուավինլեր պուլուպ զալէպէ իտէճէյիզ, պէօյլէ տէ օլսա, իտէճէյիմիզ պալէպէ Ռուսիա իւզերինէ օլաճագտը, լաքին բոլիթիգա եինէ պու օլուպ, եէրինտէ տուրաճագտը, բոլիթիգայը եէնէմէյէճէքտիք։ Նէ հաճէթ իչթէ Գըրըմ սէֆէրի մէյտանտա տուրուպ տուրույօր, տաչա օնտան էօթէյէ նասբլ զալէպէ օլուր, քի սալթ պիզիմ տէ օլմայրպ, ինկիլիզ Ֆրանսըզ վէ Սարտէնիա կիպի իւչ տէվլէթին տէ զալէպէսի իտի. չիմտի քիմ իսթիֆատէ իտէյօր պու զալէպէտէն, զալիպլէր մի, մաղլուպ մու, չիմտիքի հալիլէ Գըրըմ մուհարէպէսի վագթընն հալի պունա բէք էյի պիր ճէվապ վերիր վէ օ հալի պուլսագ տահա նէ՝ խաթէր իտիք,

Իմտի պիզտէ օլան էն պէօյիւք գուսուր շու օլտու քի, էւրոբա բոլիթիգասընը խաթրա կէթիրէմէտիք, եախօտ կէթիրտիյիճէք տէ պիր իշ եէրինէ գէօյմատըզ։ Եախօտ կիւվէնիլմէյէճէք չէյ զիյատէ կիւվէնտիք։

Շիւպհէսիզ գոնկրէտէ պէօյիւք վէ խալիս տօսթլարըմզ տա վար, լաքին բոլիթիգա օնլարընն տա էլինի գօլունու պաղլամըշ տըր. նէ՝ տիր օ բոլիթիգա, էւրոբանընն ճէնկ իսթէմէմէսի, նէ իչիւն ճէնկ իսթէմէմէսի, օնուն իչիւն քի, մէթպուտան զիյատէ թաալիի իսթիհսաղ իթմէք ֆարզ օլտուղու իչիւն, լաքին ֆէնասը շու քի, պիզ պունա տարրլամայըզ տա, չիւնքի պու միւճէրրէտ պիզէ մախսուս պիր բոլիթիգա տէյիլ տիր, ումում իչիւն տէ, քէնտիլերի իչիւն տէ չիմտիքի բոլիթիգա պու տուր։ Ցահա աչըզընը տա սէօյլէյէլիմ մի, պունատան պէյլէ հանկը տէվլէթին թէպասը իսեան իթսէ, խարըճտան կէլէն եարարմ իսեանտա տըր վէ տէյիլ հիւքիւմէթէ, իչթէ պու տուր չիմտիքի էւրոբա բոլիթիգաաը, ամմա պու կիւն պիզ պունուն պէլասընը չէքէյօրուզ եարն Ռուսիա տա չէքէպիլիր օ պիր կիւն Աւսթրիա տա վէ տահա էրթէսի կիւն պիր պաշգասը տա։ Պունատան պէօյլէ տէվլէթլէր իչիւն արթըգ պու պիր նէօպէթ մէսէլէսի տիր։ Ց. ՎԱՐԴԱՆ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՎԷ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Պուլկարիսթան մէսէլէսինին գոնկրէտէ նէ հալ քէսպ իտէճէյինի պագը ինկիլիզ կազէթալէրի էվվէլճէ քէշֆ իսթիպ։ Չու վէճհ իլէ պիր նէվի թէպրիյէյի զիմմէթէ տէվամ իթմէքտէ տիրլեր։

Աչիսթէֆանօզ մուահէտէսինտէ կէօսթէրիլէն Պուլկարիսթան պիր պէօյիւք Պուլկարիսթան օլուպ, պիր ուճու չարգտա օ պիր ուճու զարպտա, պիր ուճու Դարա տէնիզտէ օ պիր ուճու Ադ տէնիզտէ, պիր ուճու Թրաքիա օ պիր ուճու Մաքէթոնիա Եանի Ընանալուտուգ օլաճագտը։)

Պինանէն ալէյհ պէօյլէ պիր Պուլկարիսթանա միւսաատէ օլունսա, Սթամպօլուն Պուլկարլար թարաֆընտան մուհասէրէ օլունմասընա վէ սօն սօնունտա էլլէրինէ կէչմէսինէ տէ պիր միւսաատէ տէմէք օլաճագտը։

Պունա ինկիլիզ պիր վէճհիլէ բաղը օլամայըպ, հաթթա պունա միւմանաաթ իթմէք իւզրէ մուհարէպէյէ գաատար էլէրի կիթմէյի տէ կէօզինէ ալմըշ ըտը. լաքին պու մէսէլէնին նէթիճէսի նամալիւմ պիր մուհարէպէ իլէ թէսվիյէէդիր օլմասը, էւրոբա տէվլէթլերի էքսէրիյէթինին միզաճընա մուվաֆֆագ տիւշմէտի, պու հալտէ ինկիլիզ գապինէթի տախի պիլա մուհարէպէ պիր թէսվիյէ նէ էսգապա միւթէվագգֆ իսէ օնլարը իլթիզամ իտէպիլիպ, չու նէթիճէլէրի հասբլ իտէպիլտիս։

Էվվէլա, Պուլկարիսթան հուտուտինի Ադ տէնիզէ գատտար սիւրտիւրմէտի, չիւնքի Պուլկարիսթան հուտուտու Ադ տէնիզէ գատտար ուզանաճագ օլայըտը, Եունանիսթանընն վէ Արնաուտլուղուն տա էօնլերի գաբանմըշ օլաճաղընտան, Պօսնա վէ Հէրսէքլէ հիւքիւմէթը մէրքէզիյէյի Օսմանիյէնին իսթիլաթը գաթ օլունտուգտան մաատա, Պուլկարլարընն ֆէսսըզ թէվէսսիւ վէ թարագգը իթմէլէրինէ ըրգապէթ իտէճէք պիր միլլէթ տէ գալմազ ըտը. պու ճիհէթլէ Ինկիլիզ գապինէթի Ռուսիա նուֆուզունու թահտիտ իտիպ, Ադ տէնիզի օրտուն էլինտէն գուրթարտրագ, Ռուսիա թէճավուզաթընա պիր սէտտը մուսանանաթ քէշինտէ իթմիշ օլտու։

Սանէէն, Պուլկարիսթանընն պիր իքէն իրի օլմասը, եինէ ինկիլիզ հիմմէթի վէ ինկիլիզ ըսարը իլէ գապիլ օլապիլտի, հաթթա տօղրուսու Պուլկարիսթան եինէ պիր օլուպ, վէ օ տա Պալգանլարընն չըմալ թէրաֆընտա պրաղըլըպ, Պալգանլարընն պէրի թէրաֆընտա օլան մէմալիքլէրէ Պուլկարիսթան իսմի պիլէ վերիրիմէ յիպ աէ Շարգ Բումէլի վիլայէթի [իսմի վերտիրիմէսի, բէք պէօյիւք պիր գաղանճ ըտը։ Չիւնքի Պուլկարիսթան Ռուսիանընն մաթլուպ իթտիյի կիպի պիր գալայըտը, պիւթիւն Բումէլի Պուլկարիսթան սայըրպ, էօնիւնէ կէրիմէք գապիլ տէ օլսա, եինէ բէք կիւճ պիր չէյ օլաճագտը։

Եիմտի նիմ միւթագիլ պիր բրէնս իտարէսինտէ օլան Պուլկարիսթան նասլ քի տէտիք Պալգանլարընն չըմալ թէրաֆընտա գալըպ, հուտուտու նէ գատտար գապիլիսէ սրգբչտրրբլաճագ տըր, վէ իքի Պուլկարիսթան արասընտա գալան Պալգանլար քի, ըՍթամպօլուն մուհաֆազասը իչիւն միւմթէնի իլ հուսուլ վէ թաալիի գալէլեր տիր, Օսմանլը էլինտէ գալաճագ տըր։

Պալգանլարընն պէրի թէրաֆտա գալան գբսմա տախի հէմ Պուլկարիսթան իսմի վերիրմէ յիպ, հէմ տէ պիր բրէնս իտարէսինէ վերիրմէմէսի տախի ճայի տրգգաթ տըր։ Պուլկարիսթան իսմի վերիրմէմէսինտէն չու հասբլ օլուր քի, ասբլ Պուլկարիսթանընն հուտուտու մալիմ օլուպ, արթըգտահա պաչգա Պուլկարիսթան տա վար պէհանէսի իլէ, արա սրբա Պուլկարիսթանընն պէօյիւմէսինէ գաղբըչբլամազ։ Իքինճիսի պու գբսմա պիր բրէնսլիք վերիրմէյիզ, պիր ոճուզ եանի մուխթարիյէթը իտարէ վերիրմէսի տիր քի, մանասը մահտուտ պիր լուզէթ տիր. պունուն կէնիչ թուութուլմասը տա գապիլ տիր գբսբգ թուութուլմասը տա, վէ պու գբսմտա Պուլկարօլմայան ահալի Պուլկարտան զիատէ օլտուղունտան, պունու իլէրուտէ թէֆէրրուաթը միւգաբէրաթընտա նէ գատտար տար թուէթմագ գապիլ իսէ, օ գատտար տա տարամասընա հիմմէթ օլունապիլիր վէ օլունպաճագ տըր տա։

Սալիսէն, Պուլկարիսթանընն մուվագգաթէն օլուն մուհաֆազասը Այիսթէֆանօս մուահէտէսի ահքամինա եալընըզ Բուլարընն էլինտէ գալաս, հէր նէ գատտար մուվագգաթ վէ պիր վագթը մուայէն իչիւն իսէ տէ, հէյնի հաճէթտէ Բուսլարը օրասան չրգարմազ գօլայ պիր մուամէլէ օլամայաճագտը։

Մուխթէլիթ ասքէր իսէ էվրոբանընն զարպ տէվլէթլերինտէն թէտարիք օլունաճագ գլուպ։

պունարն Պուլկարիսթանանէ պիր ալագասը վէ նէ տէ պիր թէվէճ-ճիւհիւ օլամայաճաղընտան հէր նէ վագթ մահլուպ օլունսա, օ ան-տէ Պուլկարիսթանը թախլիյէ ի-տէճէքլերի չիւպհէսիզ տիր։

Ինթիմալ տըր քի չու թէսվի-յէլէր թըպգը ինկիլիզ ղազէթա-լերինին տէոիքլերի կիպի օլսուն, լաքին պունտա պիր պէօյիւք կիւճլիւք, պու սիրէթը թէսվիյէ իլէ, լորտ Սալիզպիրինին նիսան 1 թարիխի իլէ նէչը իլէտիյի օլ մէշհուր Ֆէտի-էֆէնտի իլէ իմթիգաճիթ-տիրմէք տիր։

Պիզ պունտա լագըրտը յը քէ-սիպ, տէսէք տէսէք չունու տէ-յէպլիրիզ քի, պէօյլէ պիր իս-թիզրապա չայան թէպէտուլ տէ չու գազէյէյի մուսելլէմէյի պիր քէրրեվտահա իսպաթ իտէր քի, պիր տէվլէթին խարիճիյէ նէգտ-ըէթի բասթ կէլէն էլլերէ իհալէ օլունամազ, հէր նէ գատար է-սալէթլու լորտլար էլլերի տէ օլսա։

Ց. ԳԱՐԴԱՆ

ՄԻԽԱԷԼԷՖԻՏՅԷ ՍԱԼՆԻՍ ԳՐԱԼԻՉՅՈՒՆԸ

Մարի պէ լաս Մէրչէտէզ, ի-ղապէլ Ֆրանսուազ, միխէվէֆի-յէ Սպանիա գրալիչասը, Ֆրան-սըզ գըրալը մէշհուր Լուի Ֆիլի-բին են քիչիւք օղլի տիւք տը Մոնբանսիէնին իւչունճի գըզը օլուպ 1860 հազիրան 14 ում Մատ-րիտէ տողմուշ, վէ օն սէքիզ եաշընտա օլարագ ֆեանի օն սէ-քիզ սէնէ սոդրա երինէ տողուշ-ղու կիւնտէ Մատրիտէ վէֆաթ իթմիշ փիր։ Միխէվէֆիյէնին վալիտէսի տախի, սապրդա Սպա-նիա գրալիչասը վէ հալա պէր-հայաթ օլան իզպանէլ գըրալիչա-ննը քիչիւք գըզ գարընտաշը տըր, վէ զէվճի հալա Սպանիա գըրալը Ալֆոնս տախի պու գը-ալիչանը օղլու տուր։

Ցէմէք օղուր քի, գըրալ իլէ գրալիչա իքի թէյզէ էվլատլարը իսկ։

Միխէվէֆիյէ պու սէնէ քեա-նունի սանի 23 իւնտէ գըրալ Ալֆոնս իլէ էվէնիպ Սպանիայա գը-ալիչա օլմուշ իսկ տէ, պէշ այ պիր կիւն եաշայըպ նակէհան եա-նի պիր գաչ կիւն զարֆընտա պիր գաղայա ուղրայըպ գանը տուրտուրամատըգլարընտան վէ-ֆաթ իթմիշ տիր։

Գըրալ վէ գըրալիչա հէր նէ գատար իքի գըզգարտաշ էվլատ-լարը իսկ տէ, իքի գըզգարտա-շըն արասը չօգտան աչըգ օլուպ, պիրիպիրինէ խասիմ իտիլէր, վէ պունուն սէպէպի տէ Սպանիա-տա գըրալիչայը սապրդա իզա-պէլ ալէյհինէ պիր ֆէսատ գու-բուլտուգտա, քիչիւք գըզգա-ըընտաշընը զէվճի, Ֆրանսըզ տիւք տը Մոնբանսիէնին կիզլի-տէն վէ ճլ ալթընտան պու ֆէ-սատտա տախիլ օլմասը, վէ գըզ-գարտաշընը տա զէվճինէ թէ-բաֆ տուրմասը տըր։

Ֆինաէն ալէյհ միխէվէֆիյէ բրէնսէս Մէրչէտէս հէր նէ գա-տար Սպանիանը պիրինճի տէրէ-ճէ կիւզէլերինտէն ծլուպ, թեր-պիյէ վէ աթվարը հասէնէսի ճիւ հէթի իլէ տախի գրալիչա օլմա-ղա չայան պիր տիչէհլի իսկ տէ, գրալը վալիտէսի իզապէլ պալա-տէ մէզքիւր խուսուսէթ սեպէ-պինէ պու թէզէվվիւճէ ասլա բա-ղը օլմայըպ իզն վէ բուխասթ վեր-մէտի քէն մասատա, պունու մէն իթմէք իչիւն էլինտէն նէ կէլտի իսկ տիրիզ իթմէտի, վէ պէօյլէ ագրապա թէզէվվիւճիւնէ քիւմ-սէճէ բուխասթ վերիլմէմէսի ի-չիւն միթեվէֆա Պիոս բաբայա վէ սայըր տէվլէթլերէ տախի միւ-բաճասթ իթտի, լաքին հէպ պէյ-հիւսէ օլուպ, օղլունու իսկեսթ իտէմէտի, վէ քիսիպ վէ օղ-լունուն սիյիհունէ պուլդն մայըպ Սպանիայը թէրք վէ բա-բիսատ իդամէթ իթմէյէ գարար վերտի։

Միթեվէֆիյէ գրալիչա, միւ-ճէվհէրթատան մասատա զէվճի գրալ Ալֆոնսա պի միլեօն լիրա նագտ արթըն ճէհ զ կէթիրմիշ իտի։

Իզմիտ Մուխպիրիմիզտէն աթի-տէքի մէքթուպու ալմըշըզ տըր.

Իզմիտ, 13 յունիս 1878.

Էրէյիճէ հէյէճան վէ զարարը միճիպ օլան հարաքէթ արզէր պիթիւն պիթիւնէ տուրմուշ տուր վէ խասարտիտէ օլան էպ-նիյէ թամիր օլունույօր. չուխա ֆապրիգասը հէնուզ իշլէմէօր։

Ինկիլթերրա տոնանմասընտան, ինեարվար (չուպաթ) 25 տէն պէ-րի չէհրիմիզ լիմանընտա լէնկէ-ընտազ իդամէթ իթմէքտէ պու-լունան տէօրթ գըթա ճէսիմ զըրհ-լը սէֆային իլէ իքի գըթա վա-բօրլար, իշպու յունիս (հազիրան) 7 չարշէնպիհ կիւնիւ սապահընը սաաթ 9 1/2 տա լիմանըմըզտան հարէքէթ իտուպ, չէհրիմիզտէ պէօյիւքպիր սիւրիւնէթ պըրագ-տըլար։ Հարէքէթտէն պիր կիւն ագտէմ, մէզքիւր զըրհլըլարընը իւմէրա վէ աթբաշա վէ բահիպ-լէրի էրմէնիլէրին Առաջնորդարա-նընա կէլիպ, Առաջնորդ վէքիլի Տ. Ստեփաննոս Ծ. վարդապետէ ըսմի վիտայը իճրա իթտիլէր, վէ միւսամիլէյհ թարաֆընտան հիւս-նի տուրէթլէ գաղուբ օլունուպ, հագգլարընտա թաղիմաթ ու թէզրիմաթը վաճիպէ իֆա գը-ըընը։

Միւսամիլէյհ Ստեփաննոս Ծ. վարդապետ յունիս 6 սալը կիւ-նիւ սաաթ 3 1/2 տա միլէթիմիզ միթէպէրանընտան իքի զաթ ըէ-ֆագաթբյլա Ալէքսանտրա ղըրհ-ըընա պիլ ազիմէ, Ինկիլիզ ֆի-լոսունուն պաշ գօմանտանը ասա-լէթլու Ամիրալ Հօրնպի հազրէթ-լէրինէ վիզիթա վերտի, վէ Ամի-րալը միշարիէյհ պիր սաաթ գա-տար Ստեփաննոս վարդապետ իլէ միւլագաթ իտուպ, էրմէնիլէրին ախլագը հասանէսինի վէ թէրագ-գրեաթա օլան իսթիտաաընը մէտհ ու սիթայիշ իթտիքտէն սոնրա, քէնտիսինէ էրմէնիլէր թարաֆը-գան իպրաղ օլունան հիւսնի գա-պուլտէն տօլայը ըղհարը թէշէք-քիւր իթտի։ Պատէհու Ամիրալը միշարիէյհ, էրմէնիլէրին մէք-թէպլէր քիշատը.լա թալիմ ու թէրպիէյի թամիմէ, էրոբա մի-լէլի միւթէմէտինէսինին թէվէճ-ճիւհինէ տահա զիատէ քէսպի լի-եագաթ իթմէլերինի թավսիյէ էյ-լէտի։

Ամիրալ Հօրնպի շունու տախի պէեան էյլէտի քի, Ինկիլթերրա հիւքիւմէթի գրալիեէսի էրմէնի-լերին հաղ հաղբրընը ըսահը խուսուսունու նաղարը տըդգաթ վէ էհէմմիեէթէ ալմըշ տըր, վէ նասըլ քի զաղէթալարնա տա օ-ղուրսունուղ տէտի, հիւքիւմէթի միշարիէյհ էրմէնիլէր հագ-գընտա Դճկրէտտէ էլինտէն կէլէն հիմմէթ վէ զայրէթի տիրիղ էյլէ-մէկեճէք տիր։ Առաջնորդ վէքի-լի Դեր. Ստեփաննոս Ծ. վարդա-պետ, Ամիրալն շու սէօզլէրինէն տօլայը ըղհարը թէշէքքիւր էյլե-

տիքտէն սոնրա, միւշարիէյհտէն միֆարագաթ էյլէտի։

Մէղքիւր զըրհլըլարընը իւմէրա վէ բահիպլէրի սոն վիգիթալէրի կանասընտա հէր պիրի առաջնորդ-վէքիլիմիզէ քէնտի դարթ տը վի-զիթլէրինի վէրտիքլերի կիպի, բահիպլեր ֆօթօկրաֆլարընը տա-խիթթէվլո իթտիլեր վէ Դեր. Ստեփաննոս Ծ. վարդապետին ֆօ-թօկրաֆընը մէմնունիեէթլէ ալ-տըլար։

Մայիս 21 բազար կիւնիւ Ա-գիլէս զըրհլըսընը (քի պու տա Ամիրալ Հօրնպինին զըրհլըլարընը-ան պիրիսի տիր) ֆաղիէթլու բահիպի վէ գաբուտանը պիզիմ առաջնորդ վէքիլինի տուտա-վէ պատարագա տավէթ իթտի-լէր, վէ պատէհու պիր թաամ վերտիլեր։ Մայիսին 23ինտէ միւ-մաիլէյհ բահիպ վէ իւմէրատան տէօրթ զաթ էրմէնիլերին քիլի-սաընա կէլիպ, ազիմ սըտգը գալպլէ Ս. Պատարագտա հազըր պուլունտուլար, վէ քիլիսա խի-թամ պուլտուգտա, Առաջնորդա-նա չըգըպ, պիր մըգտար բա-հաթլանտըլար. պու արալըգ գըզ-լար մէքթէպի չայիրտանընտան պիր մըգտար չայիրտան Առաջ-նորդարանա կէլիպ, պու միւսա-ֆիրլէրէ հիւրմէթէն պազը միլլի նաշիէլէր թէրէննիմ իթտիլեր վէ գըզլարտան պիրիսի էրմէնիճէ պիր մէգալէ իրատ իտուպ, ին-կիլիզլեր թարաֆընտան վուգու պուլան թալէպէ մուվաֆագաթէն, կերէք պու մէգալէնին վէ կերէք երգլերին թէրճէմէսի քէնտիլերի-նէ թագտիմ օլունտուս։ Մէգալէի մէզքիւրէնին վէ միլլի երգլերի-միզին պու միւրիւվվէթլու ինկի-լիզլեր իւզերինէ պէօյիւք թէէսի-րի օլտու, վէ էրմէնիլերին Առաջ-նորդ վէքիլինէ վէ ֆազ ժողովուն-վէ թաղական խորհուրդուն հա-զըր պուլունան ազալարընա վէ չայիրտան գըզլարա ըղհարը թէ-շէքքիւր վէ պէեանը խօշնուտի իլէտիլէր. գըզլար, շարդ ահ-լիսի ուսուլինճէ Ինկիլիզ բահի-պէնին էրինի էօրիւպ վէ իւմէրա-յա տախի թէմէննա իտուպ, բա-հիպի միւսամիլէյհ թարաֆընտան քէնտիլերինէ խիթապէն իրատ օ-լունան նասիհաթլարը վէ քէլէ-մաթը թէչիվիգ.քեարանէեի իսթի-մատէն սոնրա չէքիլիպ կիթտիլեր։

Պու միւրիվվէթլու ինկիլիզլեր պիր մըգտար արամ իթտիքտէն սոնրա Դեր. Առաջնորդ վէքիլի թարաֆընտան տէնիզ նաղրը օ-լան կիւզել պիր մէվգբտէ թաա-մա տավէթ օլունտուլար, վէ օ-րատտա սաաթ 10ա գատար զէվգ իթտիքտէն սոնրա ագյամ ինա-թիւ մէհմունէն միֆարագաթ էյլէտիլեր։ (1)

Մայիս այը 19նտա ինկիլիզէ-րին պիր էօլիւսիւ օլտու. վէ ֆաթ իտէն ատէմ գաթօլիք մէզհէպին-տէն օլմաղլա, չէհրիմիզտէ գա-թօլիք բաֆիպի պուլունմասընը-ատան (2) Ամիրալ Հօրնպի թարա-ֆընտան վուգու պուլան թալէ-պէ մուվաֆագաթէն էրմէնի բա-հիպլերի վասիթասը.լը էրմէնի գապրիսթանընտա տէֆն իտիլտի։

Ս. Ստեփաննոս Ծ. վարդապետ ճէնազէնին վաճիպ օլան զիյնէթ-լէ գալաբրըլմասը իչիւն էվամիրի լաղըմէյի էթմա էյլէմիշ իտի։ Վէ-ֆաթ իտէն ատէմ Ամիրալէս զըրհ-ըընընը թայիֆէսինատէն օլուպ, սէֆինէսինին տիրէյինտէն տիչէ-րէք պաշը զէտէլէնմիշ վէ պիր գաչ կիւն սոնրա բուհունու թէս-լիմ իթմիշ իտի։ Պու սէպէպէ մէպնի հարպտա էօմիւշ պիր առ-քէր մագամընտա թուրթուլարագ ճէնազէ ալայը ասքէրի մուղիգա-լար իլէ իճրա օլունտու։

Խասսէթէն ճալիպի տրգգաթ պիր մատտէ տիր քի, լիմանըմըզ-տա պուլունան 3.500—4000 ին-կիլիզ նէֆէրաթընտան, 100 կիւն զարֆընտա անճագ տէօրթ քիչի վէֆաթ իթտի, վէ պունլարտան անճագ պիրիսի խասթէլիքտէն վէֆաթ իտուպ, տիկէր իչիւ տի-րէքտէն տիչէրէք թէլէֆ օլուս-լար. պունլարտան պիրիսի տէնի-զէ տիչիմիշ օլուպ հէնուզ պու-լունմամըշ տըր։

Եօգարըտա պիքր իթտիյիմ էր-մէնի իւլ իպարէ զապէթա, եարբ կէճէլէյին ֆուրսունտա գաթլ օ-լունան էրմէքճիին էրմէնի օլ-տուղունու խապէր վերմիշ իտի իսկ տէ, պու մալիումաթը տօղրու օլմայըպ, մէրգում էրմէքճի եօր-կն նամընտա Գոնեալը պիր Ռում տուր։

Պու սէնէ գօղմ մահսուլաթը իլէ զէխայիր պօլճա տըր։

Գայսէրիյէ մուխպիրիմիզտէն աթիտէքի մէքթուպու ալմըշըզ տըր։

Գայսէրի, 7 յունիս 1878

Շէհրիմիզ Գայսէրիյէ գատար վէ պէյքի տահա զիյատէ սէքէ-նէսի պուլունան չէհիրլերիմիզին հիչ պիրինտէ, հէմշէհրիներին հէմ-շէհրի ալէյհինտէ պուրատա օլ-տուղի գատար պուղզ ու ատա-վէթ վէ ճինայէթի վուգու պուլ-մազ տէյու զանն իտէրիմ։

Էվ պասմագ. «չօգ տէֆա էհ-լը ըրզ թագըմտան» գարը գըզ գալտըրմագ, պիր թագըմ խո-վարտալարընը զապթընտա օլան պիր գարըյը անլէրին եէալերին-տէն գալտըրըպտա, քէնտի զապթ-լարընտա սագլամագ իւզրէ գավ-կալար վէ պինատէն ալէյհ ճան սագպաթլըգլարը. միւտտէթի մէ-տիտէտէն պէրու արա սըրա վէ հաթտա պազը տէֆա սըդ սըդ վուգրբա կէլտիյի հալտէ, նասըլ իսկ պունա գարշը գարագ օլար իհտասը վէ զապթէյէնին մըգտա-ըը քեաֆի չօղալտըլմասը կիպի վէ եա զայրի եօլտա պիր. չաբէ յի միւէսսիրէ իթթիհասը քէք նա-տիր միւշահատէ օլունմուշ; օլ տախի նագըս վէ մուվագգաթ. Իշթէ պու դապիլտէն օլարագ չըգան հաֆթա զարֆընտա նէֆ-սի չէհիրտէ, իքի ճինայէթ վուչ գաչ պուլմուշ տուր. պունլար-տան պիրիսի, հէնուզ բէպիպէրի թախլիյէ գըլընմըշ օլան պիր թա-գըմ թիւրք խոմվարտալար տիկէր պիր թագըմ եինէ թիւրք խո-վարտալարընը զապթընտա պուլու-նան պիր ֆահիշէյի քէնտիլերի մայէթլերինէ ալմագ իւզրէ, պու-լունտուգլարը մահալի հիւճիմ իլէ պասարլար. վէ թարաֆէյն-տէն վուգու պուլան արպէտտա էնասընտա թէարրուզ իտէնլէր-տէն պիրի ալմըշ օլտուղու եարա-լարտան միւթէէսսիրէն հէմ տէ միւտարէպէ մահալընտա թէսլիմի բուհ էտէր, քի զանն իտէրիմ Պերպէր օղլու իսմինտէ պիր շախս օլմալը տըր։ Հիւքիւմէթ պուն-լարտան պիր գաչընը տէրտէսթ էթմիշ տիր վէ տիկէրլերիտէ էլ-պէթ արանմագտա տըր, պուլու-նուր եա պուլունմազ, էախտտ ճէղայը սէղալարընը կէօրիւրլեր վէ կէօրմէզլեր օրայը պիլէմէյիզ։

Իքինճիսի, պիր էրմէնի (Գալ-բագեան Գրիգոր իսմինտէ) սի-կարա էլինտէ Գրչը Գաբու նամ մահալտէն կէչմէքտէ իսլամ պագ-գալլարտան պիրի, օլան Կէթիր չու ճիղարայը եագայըմ տէր. մէրգում իսկ սիկարանին սէօն-միւշ օլտուղունու ճէվապէն պէ-յան իտէրսէ տէ, իթիմատ էթ-մէյէրէք, կէթիր պագայըմ, կեա-վուր, նասըլ սէօնմիւշ տէմէսին-տէ, մէրգումտա սիկարայը պագ-գալա տօղրու աթար, պագ իշ-թէ սէօնմիւշ տիւր տէյէրէք. հա-գըյամէթ տիր պունտան գօբա-րագ, վայ կեավուր, խընղըր, քէօբէք, վէ էմալի իւնվանլար իլէ պէրապէր «ճիղարայը պաշը-մա մը չալան, օլան» տէյէրէք մէ-մերը նաս օլան էօյլէ պիր մա-հալտէ գալգըպ զէվալլըյը պաշ-լար տէօյմէյէ. չունքի իսլամ սէ-յիրճիլէր թէսվիյէ իտէրլեր իսկ ֆէպիհա, եօգսա խրիսթիյանլար միւտախէլէ էթմէզլեր, տահա տօղրուսու էտէմէզլեր, վէ չա-յէթ էթսէլեր իչին տահա պէ-թերլէշմէսի խարըճ էզ իհթիմալ տէյիլ տիր։ Էօյլէ քի աղընա եա չէնէսինէ իսապէթ իտէն պիր վուրկունտա տիչինին պիրի տէ եերինտէն գօբար. պու հալտէ հիւքիւմէթէ միւրաճասթ իտէր իսկ տէ, չիֆայտէ. չունքի սա-հիպի ճինայէթի կիզլէներ վէ Գրչը Գաբու էսնաֆը պիր թարաֆ-տան իպրամ, տիկէր թարաֆտան տահա պէտթերինի թէհտիտ է-տէրէք մէրգումու տավաքընտան բուհու էթտիրմէք մէճպուրիյէթի-նէ իլգա էտէրլեր, վէ մէրգում տախի կէչէնտէ պիրինին ալէյ-հինէ վուգու պուշտուղու կիպի, քէնտիսի իչիւն տախի, տինմի-զէ սէպթ էթտի կիպի պիր իֆ-թիրայա օղրատըրլար խէվֆիյէ, վաղ կէչէր վէ տավա գաբանը։

Լաքին մէրգում պու խու-սուստա մէճլիսի թէմեիզ վար-տըղընտա էլպէթ պիր մինասի-պէթ կէլտիյինտէն, միւմէյիզան-տէն Զամպագճեան Հաճի Յա-ղութիւն էֆէնտի մէրգումուն աղզընը պիր տէֆա կէօզլէրիյէ կէօրմէսինի հաքիմ էֆէնտիյէ ըէ-ճա էյլէմէքտէ եինէ միւմէյիզան-տէն Հաճի Ագգաչ էֆ. «Նէ՛ տիր Հաճի Արթին չօրպաճը, միլլէ-թին կէլտիյի կիպի տիթրէյօր-սուն, զաթէն պու հէրիֆին տիչ-լէրի չիւրիւք իմիշ նէ օրմուշ ֆի-լան» տէտիյինտէ; հաքիմ էֆէն-տի պուրատա միլլէթ լագըր-տըսը օրմազ տէյու մէրգում ա-ղայը իթապլէ միւնազասյա մէյ-տան վերմէզ։ Մէճլիսի թէմեիզ-տէ պու վէ պունա էմսալ էօյլէ վագաալէր էքսէրիա վագը օլուր քի, անճագ էն ատի վէ գապա պիր քէօյիւն մէճլիսի իսթիարլէ-րինտէ օլսա պէրքի թագպիհ ի-տիմմեէ. պու պապատ չօղ չէյ եաղըլնպիրնէ տէ, միւմէյիզի միւմաիլէյհինէ պէր վէճճի պալա հալ վէ մէգալի նէմունէք օլ-մագ իչիւն իշարէ օլունտու։

Նէ աճընանագ հալ միւմէյիզ սըֆաթընտա պուլունան պիր զաթ

քէնտխինի օրաստ վասէթայը հագգ ու ատալէթ պիվէյիպ, ատէթա միլլէթինին միւտտահի ումումու տերեճէսինտէ կէօղէթ-մէսինտէ վէ հալիյլէ տէ հարէքէթի տախի, տայմա օլ եօլտա օլմասընտան տէյիլ մի տիր աճէպ քի տիկէրինտէ օլ սլֆաթտա կէօրիւլմիշ օլույոր, քի պու հալ վէ զիւյիւմ հէման հէր տայրէտէ պու մէրքէզտէ կիպի տիր տէսէք զանն իտէրիմ եանըլմըշ օլմայը, տայրէէի հիւքիւմաթտա ճէրեան իտէկլէմէքտէ օլան պու վէ պունա միւմասիլ եօլսուզլուգլար հագգընտա, պու էնատէ Գայսէրիտէ միւսաֆիրէթէն իզամէթ իթմէքտէ պուլունան պիր զաթը քիրամ թարաֆընտան պէեան օլունտուզունա կէօրէ, միւթէսարրիֆը լահզգ սաատէթլու Հատի բաշա հազրէթլէրինտէն պաղը թէտապիրի միւէսսիրէ իթթիխաղը մէմուլ իսէ տէ, հէման թէչրիֆլէրի կիւնիւնտէն պէտ իլէ Պէյտիյէ ինթիխապը մատտէսինտէն տոլայը վուգու պուլան միւզաքէրէ վէ էնթրիգալարտան միթէէսսիրէն մի՞ օլա եօգսա թարաֆիմզտա նամալիւմ զայրի պիր վէ եա չօգ սէպէպլէլէ մէպնի մի օլա, թէչրիֆլէրինտէն պէրու պիր գաչ այ միւրուր իթմիշ իսէ տէ, հէնուզ պաչը պիր իճրաաթ կէօրիւլմէմիշ տիր. Մէզքիւր Պէյէտիյէ մատտէսինտէն տէ եազմայա իլէրուտէ վէսիլէմիզ օլաճագ տըր տէյու մէմուլ իտէրիզ էֆէնտիմ.

Էն ասըլ Գայսէրիյէի Տէվէլի զատէ Դասբմ բաշա հազրէթլէրի քի սոն վագթլարտա թէգաիւտէն չէհրիմիզտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունուպ, վէ պու էսնատէ թալաս գարիյէսինտէ վագը սէյիֆյէէրինտէ պուլունտուզու հալտէ, չըգան հաֆթա ճումաա սապահըսը իրթիհատը տարը պագա իյլէյուպ, ճէնազէսի Գայսէրիյէ նագլ վէ գապրը մախսուսունա տէֆն իտիլմիշ տիր։

Իլզայը գավայիմ գօմիսիօնու հայվան վէ գանթար բուսումինի ի.քի գաթ, վէ պինայէն ալէյհ իլք տէֆթա օլարագ քէզա չըգան հաֆթա իքի պին իլ իլզ քիւճուր ղրուչուգ գավայիմ իհրաաֆ իթմիշ տիր։

Ա.թիտէքի հավատիսլէր, սոն բօսթա իլէ ալընան Էվրօբա զաղէթալարընտա կէօրիւլմիշ տիր։

Ցէրսաատէթ, 17 հազիրան։ — Պապը Ա.ի Պաթումու թէսլիմ իթմէք նիյէթինտէ օլմատըգտան մատտա, Պաթումուն մուհաֆազասը ղրմիընտա թէտապիրի լազըմէյի իթթիխաղ իտէյօր։ Պաթում ճիվարընտաքի Լազարա թէվզի օլունմագ իւզրէ Ցէրսաատէթտէն եիրմի պին ատէտ Մարթինի հէնրի թիւֆէնկի կէօնտէրիլտի. Պաթումա պիր պաթէրիա տաղ թօբու վէ քիւլկիէթլի միւհիմմաթ տախի կէօնտէրիլտի։

— Բակուզաչ 19 հազիրան. — Գրոնեատա, Օսմանլըլար վէ Գարատաղլըլար պէյնինտէ վուգու պուլան մուհարէպէտէ Օսմանլըլարտան օն իքի քիչի վէ Գարատաղլըլարտան 3 քիչի գաթլ օլունուզ, թարաֆէյտէն խայը ատէմ եարալանմըշ տըր։ Գարատաղ սէնաթօ մէճլիսի ազասընտան Մ. Վէրպիցա, մէմլէքէթտէ իպգայի ասայիշ զրմընտա Հիւսէյն բաշա իլէ միւզաքէրէյէ կիրիշմէք իւզրէ Շգօտրայա ազիմէթ իթտի։

— Լոնտրա, 19 հազիրան. — Մօրնինկ Բօսթուն Պէրլինտէն ալրպ նէչը իթտիյի պիր թէլէկրաֆ լօրտ Պիգընսֆիլտին գօնկրէ խիթամընա տէկին Պէրլինտէ պալաճաղընը խապէր վէրիյօր։

— Գոնկրէսին քիւշաբնտան պէրի Բարիստէ հէր կիւն էյիզէ սարայընտա Մարէշալ Մագ Մահոնուն բիասէթի թահթընա հէյէթի վիւքելա թէճէմմիւ իտէրէք։ Ֆրանսա մուրախասլարընտան վիրուտ իտէն թէլէկրաֆլար իւզերինէ միւզաքէրէ օլունարագ, ճէվապ վէ թալիմաթը լազըմէ իթա օլունմագտա տրը։

— Իմբէրաթօր Կիյոմուն հալի չիմտի մէմուլ իտի՝ լէճէճի տէրէճէտէ էյի տէյիլ տիր։ վագտա միւշարիլէյհի թէտավի իթմէքտէ պուլունան ամրպպա, կիւնտէն կիւնէ իմբէրաթօրուն քէսպի իֆագաթ իթմէքտէ օլտուզունու բաբօրթօլարընտա պիլտիրմիշլէրլէր իտի իսէ, սոն տէֆա չըգարտըգլարը պիր բաբօրթօտա, իմբէրաթօրուն հէնուզ չէտիտ ազրլար տույմագտա վէ գօյլարընը գուլանամամագտա օլտուղու վէ եարալարընը էյիլէշմէսի տահա էբէյի վագթա միւհթաճ օլուղու պէյան օլունույօր։

—Բօրթուգալ գրալը էքսբօզիսիօնու սէյր իթմէք իւզրէ կէչէն էրտա Բարիսէ կէլմիշ տիր. գրալը միշարիլէյհ տախի Ա.ճէմ Շահը կիպի թէպաիլի գբյաֆէթի իթմիշ օլտուղունատան, Բարիսէ կէլմէսի բէսմի պիր սէյահէթ տէյիլ տիր։

—Կէչէն հաֆթա պիր կիւն բրէնս կօրչագոֆ բրէնս Պիզմարգա վիզիթա վէրմէք իւզրէ միշարիլէյհին սարայընա կէլտի քտէ, բրէնս Պիզմարգը պէօյիւք պիր Ցանիմարգա քէօրէյի պիրտէն պիրէ բրէնս կօրչագոֆուն իւզերինէ աթըլըպ ֆէնա սուրէթտէ ըսբրմըշ տըր. բրէնս Պիզմարգ պու հալի կէօրտիւքտէ քէօրէյին լուզերինէ հիճբիւմ իթմիշ իսէ տէ, էկէր պէօյիւք պիր գուվէթէ մալիք օլմասա իտի բրէնս կօրչագոֆու հայվանընը բէնչէինտէն գուրթարամայաճագ իտի։

—Գոնկրէսէ պուլունմագ իւզրէ մուրախասլար Պէրլինէ կիթմէյէ պաշլատըգտա, հէր մէմլէքէթտէն պիր խայը ղաղէթա մուխպիրլէրի Պէրլինէ կիթմիշլէր իտի. ֆագաթ կէօրիւնիւր քի պիգիմ Հավաս գումրանիասընը մուխպիրլէրի իմթիազը մուսպիրլէր տիր. չինքի Պէրլինէ կէլէն պու մուխպիրլէրին պիր խայլը սը մուխպիրլէրին պիր խայլը, Գոնկրէ միւզաքէրաթընա տայիր մալիմաթ ալամայըպ անճագ խարիճի հավատիալէր վէրէպիլմէքտէ օլտուգլարընտան, կէչէն հաֆթա Պէրլինի թէրքլէ մէմլէքէթլէրինէ ավտէթ իթմիշլէր տիր։ Պիւթիւն Պէրլին ղազէթալարը, Գոնկրէսէ ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթա տայիր մալիմաթ ալամամագտա օլտուգլարընը պէեան իսէեօրլար. Կոդէն Նաչիոնալ նամ ղազէթա, հազիրան 20 թարիխի Նիւսխէսինտէ տէյօր քի, Գոնկրէ ազալարը միւզաքէրաթա տայիր քիմսէյէ պիր չէյ տէմէյօրլար, չինքի չիմտիյէ տէկին քէնտիլէրի տախի գաթի պիր չէյ պիլմէյօրլար իմիշ։

—Իրան Շահը հալա Բարիսէ պուլունուպ, Բարիսին վէ ճիվար մահալլէրին չէեանը թամաշա չէհրլէրինի զիեարէթ իտիէօր. կէչէն հաֆթա Ֆէյզօ նամ Բարիս ղազէթասընդն մաթպաասընա կիտիպ, հէյէթի իտարէ վէ թահրիրիէ թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ, վէ ղազէթանընդ թաղընը տախի սէյր իթմիշ տիր։

Գոնկրէսէն սոնրա պաղը միւթֆէերրուաթը թային ու թէսվիյէսի ղըմը տա պիր գոնֆերանս թէճէմմիւ իտէճէյի պունատան ագտէմ խապէր վէրիլմիշ իտի։ Պու գոնֆերանսը մահէլի իճթիմաը Վիէննա օլաճաղընը էվրօբա ղազէթալարը եազմըշ իտի իսէլերտէ, ֆար տիւ Պոսֆոր տիւնքի նիւսխէսինտէ, պու պապտէ տեվլէթլեր պէյնինտէ հէնիւզ պիր գարար ղվերիլմէտիյինի, վէ ֆագաթ ճէվիի իհթիմալաթանազարէն, մէզքիւր Գոնֆերանսն Ցէրսաատէթտէ թէճէմմիւ իտէճէյինի պէյան իտէյօր։ Գոնֆերանսը Ցէրսաատէթտէ թէճէմմիւ իթմէսինի հէբսինտէն էվվէլ Ավսթրիա տեվլէթի գապուլ իտէճէք իմիշ։

— Եինէ մէզքիւր ղազէթանընդ խապէր վերտիյինէ կէօրէ, եունան մէսէլէսի, Գոնկրէսէ թահթը միւզաքէրէեէ ալընմատան ագտէմ մուրախասլար պէյնինտէ միւզաքէրէ օլունմագտա տրը։ Պու պապտէ տեվէրան իտէն էն զիատէ էմնիեէթէ չալան բիվայէթէ կէօրէ, մէմալիքի Օսմանիյէտէն եունանա պիր մգտար ադրազի թէրք օլունարագ, եունան հուտուտու թըրհալա ճիհէթինտէ Սալամպրիա նէհրինէ գատար պէրի թարաֆա կէթիրիլէճէք վէ պու տօղրուլուգտա եանէա գորպինտէն կէչիպ, հուտուտ խաթթը տէնիզտէ խէթամ պուլաճագ իմիշ։ Կիրիտին տախի եունանա թէրք օլունաճաղը բիվայէթ իտիլյօր, ֆագաթ Կիրիտին Սուտա լիմանը հագգընտա պէօյիւք միշքիլաթ զուհուր իտէյօր իմիշ, չինքի Սուտա լիմանը, պահրէն Աֆրիգա վէ Անատօլու սէվահիլինէ հաքիմ պիր մէվգի օլմաղլէ, Օսմանը տօնանմասը իչին պէօյիւք էհէմմիյէթի վար տըր։ Էյէր պու չէյլէր Գոնկրէսէ թէքլիֆ օլունուր իսէ, չիւպհէ եօգտուր քի Օսմանը մուրախասլարը պու թէքլիֆաթը գապուլ իթմէյիպ հինի հաճէթտէ Գոնկրէյի տախի թէրք իտէճէքլեր տիր։

—Ցէրսաատէթ վէ Սէլանիք պէյնինտէ թահթ էլ պահը պիր խաթթ թէմտիա իյլէմէք իւզրէ հիւքիւմէթի Սէնիեէտէն իմթիեազ ալմըշ օլան Էսթէրն նամ Ինկիլիզ գումբանեասընը պիր վաբօրու պու կիւնտէն պէտէն մէզքիւր խաթթարը եէրլէշտիրճէճէք տիր։ Պու վաբօր էվվէլքի կիւն Ռումելի Հիսար վէ Անատօլու Հիսար պէյնինտէ թահթ էլ պահը պիր խաթթ թէէսիս իթմիշ տիր։

— Թրաֆտէ օգունտուղունա կէօրէ, Ա.յա Սթէֆանօստան կէչէնէրին ռիվայէթինէ նազարէն, Ռուպար պիր գաչ կիւնտէն պէրի պիր թագբմ թէտապիրի ճէտիտէեէ թէչէպպիւս իթմիշլէր տիր. Ռուս օրտու մէրքէզինտէ պուլունան քէֆֆիֆէի իտարէի ասքերիեէ Ա.յա Սթէֆանօստան տէօրթ սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան Զաթալճաեա նագլ օլունմուշ տուր։

—Արազիի մուգատտէսէ (Գուտսու Շէրիֆ) հագգընտա Գոնկրէեէ մալիումաթ վէրմէք իւզրէ Ալէքսանտր Գարաթէօտորի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան վուգու պուլան տավէթ իւզերինէ, մէթրօբօլիտ Երասիմոս էֆէնտինին Օտէսա վաբօրուլա էվվէլքի կիւն Պէրլինէ միւթէվեճիհէնտէր. սաատէթտէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու Նէօլոգոս եազըյը։

— Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէ Ադրապ էշգբեանընդն չէօլ ճիհէթինտէ եաեբլմասը վէ հասպ էլվագբթ էսքիսի կիպի պիր գուվվէի միւտաֆիէ պուլունմամասը սէպէպիյլէ ճիվարտա պուլունան գարիեելեր թաատտիտէն խայի գալմամագտա օլտուգլարը, Օսմանլը ղազէթալարընտա օգունույոր։

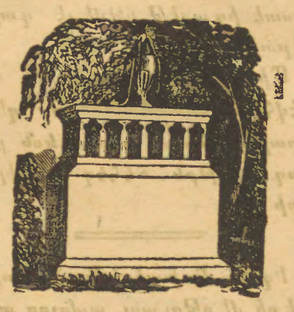

ՀԱՅՐ ԿՂԷՄԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՍԻՊԻԼԵԱՆ

Փնտռանց ըստ Աստուծոյ
Բարեաց ազգին ամենանուագ
Դիտատեսակ ճշնասուր
Հայրենի ցիշատակաց արդիւնաշատ հրանախոյզ
Սիրելի ծանօթից պատկառելի ամենեցուն
կնքեց իր յիսուն եւ չորս տարուան
բազմաշխատ կեանքը
ի Ցիգրանակերտ ի 11 Մայիսի 1878

ՆՈՐԱ ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Առաջիկայ Կիրակի առաւօտ Յունիս ամսոյս 18 ին ի Ժամ 2. հանդիսաւոր Պատարագ և Պաշտօն պիտի կատարուի յեկեղեցւոյ Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի յՕրթաքէօյ, Երջանիկ Տեարք Սուքիաս Արքեպիսկոպոս, Մովսէս Եպիսկոպոս և Ռափայէլ Աբրահայր Հերկայ պիտի գտնուին։ Արժ. Հայրն Մաղաքիա Վարդապետ Օրմանեան դամբանական պիտի խօսի յաւարտման Պատարագին։

Պատասխան Ազգային Ազգային յանձնաժողովոյ

Թաղ. Խորհուրդ
Ս. Գ. Լուս. Եկեղեցւոյ

Օրթաքէօյ
14 Յունիս 1878

ՍԱՐԱՖԻՅԻ ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱՁԱՍԸ

16 Յունիս

Էսկ ուս. ագյ. գաբ.	17-03
Գու սապահ 17 յունիս այ.	16-36
Իսթիգ. 65 (Մաթօն) 6 % ֆ.	91-
» 65 » 6 % ֆ	91-
» 66 (Բինաբ) 6	82-
» 72 (Պէն տիւ թրէզօր) Լ.	28-50
» 73 6 % ֆ	82-
Ռումէլի չըմէնտֆէր 5 %	52-25

ԱԳԶԼԷՐԻՆ ԲԻԱՁԱՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 գրշ տան	Ղրշ.	Փր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	106-	2
Մէթալիք »	120-	
Պագըր »	174-	
Գայմէ »	287-	20
Ինկիլիզ լիրասը	109-	
Ֆրանսզ ալթունու	87-	
Բօլ	89-	8
Գերմանից ալթունու	51-	10

ԻԼԱՆԱԹ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՑԱՑԻՐԼԻ ԻԼԱՆԸ

Պէյօղլու Թարլա պաչը ճիվարընտա Զուգուր ճատտէսինտէ Ֆուչուճու սօգաղը քէօշէսինտէ վագը թէսվիյէի թարիգտէն մութէպագի օլուպ, Ցայրէնին մալի պուլունան 22 նումէրօ իլէ մուրագգամ 43 զիրա պիր գբթա արսանքն պիլիմիզաեիտէ պէհէր զիրաքը եիւզիւք գայիմէ եիւղ ղրշ. հիսապը յլա 160 ղուրուշա չըգմըշ վէ իչպու հազիրանքն 22 ինճի բէնչէմպէ կիւնիւ թալէ-

---

ալինէ ֆէրաղը մուգարրէր պուլունմուշ օլուուզունատան վէ միւտաէթի մէզքիւրէ ինգբզասընտան սոնրա վուգու պուլաճագ զամմ գապուլ օլունմայաճաղընտան, արսաի մէվքիւրէյի ֆիյաթը մուգումէտէն զիյատէ պէտէլ իլէ իշթիրայէ թալիպ օլանլարքն ճումաա վէ բազարտան մատտա հէր կիւն Ցայիրէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3—1

(Տիկէր)

Զալաթատա Եօրղանճիլար իչինտէ օլչմպ լէզալիք Ցայիրէնին մալի օլան 112 վէ 114 նումէրօլու եիրմի սէքիզ արշուն արսատախի ֆիւրուխթ օլունմագ իւզրէ միւզաեէտեեէ չըգարըլմըշ օլտուզունտան, թալիպ օլանլարքն ճումաա վէ բազարտան մատտա, հէր կիւն Ցայիրէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

14 Հազիրան 1778 3—1

(Տիկէր)

Ալթընճը Ցայիրէի պէլէատիէ մէճլիսինէ ազա ինթիխապ իթմէյէ սէլահէյթի օլան զէվաթընն կէօնտէրէճէքլէրի բէյ վարագալարը իչ պու չէհրի հազիրանքն օն իչինճի սալը կիւնինէ գատար գապուլ օլունուպ, անտէն սոնրա վիրուտ իտէճէք բէյ բուսուլալարընդն գապուլ օլունմայաճաղը վէ ինթիխապ սանտըզընդն քիչատրյա մուամէլէի լազըմէսինին իֆա գելընճաճաղը 2 հազիրան, 1294 թարիխիյլէ իլան վէ իշաէ գելընմըշ իտի։ Պու քէրրէ միւտտէթի ինթիխապէնին սէքիզ կիւն տանա թէմտիտի լազըմ կէլէճէկինտէն, շէհրի հալին եիրմինճի սալի կիւնինէ գատար կէօնտէրիլճէք բէյ վարագալարը ընդ գապուլ օլունաճաղը ճիվէճէէ մալիում օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։

12 հազիրան 1878.

Պոլս Եկենաի Մէրքէզ

Պէրինճի ընդի շահարինտի դուշ Վուրլ

Էֆէնտիի միւմիլէյի չաեանը գապուլ օլան հէր նէվի տավա վէքեալէթինի տէրէօհտէ իթմէքտէ, վէ խաթրատա, սէլքէսթրօ, բրօթէսթօ, յայհա վէ տաավիեէ միւթէալիգ իճապ իտէն սայիր էվրաղը թահրիր ու թանզիմ վէ իշ տանըշմագ իչինն քէնտասինէ միւրաճաաթ իտէն զաթլարա բէյ իթա իթմէքտէ օլտուղունու իլան իտէր։

Էֆէնտիի միւմիլէյհին մահալի իգամէթի Զաղմագճըլար եօգուչունտա Քիւչիւք Եէնի խանտա իւսթ գաթտա 9 նումէրօլու օտա տըր։ 12—3

Թաչրատա պուլունան ապօնէլէրիմիզին էքսէրիսիսին միւտտէթլէրի խիթամ պուլմուշ օլտուղու հալտէ, հէնիւզ տէյնլէրինի թէսվիյէ իթմիշ օլտուգլարընտան, թէէքիտ վէ մուհարրէրաթ իլէ ուղրայմագա մահալ պրագմայարագ, լութֆէն ապօնէ պէտէլէրինի խարէխանէլէրինի վէ կէօնտէրմէլէրի չիտանէլէ բէնա օլունուր։

Բանկալթի գուրպինտէ Նիշան թաչընտա մօպիլեալը վէ եախօտ մօպիլեասըզ օլարագ պիր պէօյիւք վէ կիւզէլ խանէ քիրայա վերիլէճէյինտէն, արզու իտէնին Ղալաթատա բէնչէնպիհ բազարընտա Հէզարան սօգաղընտա Ն. 1 միւսիւ Էտվար Իյտին մաղազասընա միւրաճաաթ էյլէմէսի իլան օլունուր։

Ղաղէթամզդն Գէյօղլուտա Պէօյիւք ճատտէտէ քեայն թիթիւնճիւ միւքեանլարընդն քեաֆիֆէսինտէ, Ստամպօլ վէ Գալաթա սաթըճըլարընտա, վէ Օրթաքէօյ վէ Գէչիկիաշ Բօսթա իտարէխանէլէրինտէ վէ Պէօյիւք տէրէտէ թիւթիւնճիւ Կոմիտաս վէ Ֆէսճի Անտոն աղալարընդ միւքեանլարընդ վէ Պաղչէ-գարուսունտա սուճու Պօղոս աղանընդ միւքեանընդ սաթըլմագտա օլտուղու վէ ֆիյաթը 1 ղրուչուգ գայմէ ագճէ օլտուղու խասսէթէն իլան օլունուր։

Սահմանի խմբագիր
Ընտոն Մազանան

ՄԱՄՈՒԱՑԸ Ե. ԴԱՎԱԹԵԱՆ
Մեթանպօլտա Գիւրքճի խանը Ն 20